
Gråkjær A/S

Fabersvej 15, 7500 Holstebro

Årsrapport for 2016/17 (regnskabsår 1/5 - 30/4)

CVR-nr. 19 30 04 04

Årsrapporten er fremlagt og
godkendt på selskabets ordi-
nære generalforsamling
den 5 /7 2017

Hans Ladekjær Jeppesen
Dirigent

pwc

Indholdsfortegnelse

Side

Påtegninger

Ledelsespåtegning 1

Den uafhængige revisors revisionspåtegning 2

Ledelsesberetning

Selskabsoplysninger 5

Hoved- og nøgletal 7

Ledelsesberetning 8

Koncern- og årsregnskab

Resultatopgørelse 1. maj - 30. april 11

Balance 30. april 12

Egenkapitalopgørelse 14

Pengestrømsopgørelse 1. maj - 30. april 15

Noter til årsregnskabet 16

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. maj 2016 - 30. april 2017 for Gråkjær A/S.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Årsregnskabet og koncernregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af selskabets og koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. april 2017 samt af resultatet af selskabets og koncernens aktiviteter og koncernens pengestrømme for 2016/17.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Holstebro, den 5. juli 2017

Direktion

Jan Larsen
adm. direktør

Bestyrelse

John Ross Graakjær
formand

Jens-Christian Vinther Schmidt

Hans Ladekjær Jeppesen

Per Schak Andreasen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i Gråkjær A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. april 2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. maj 2016 - 30. april 2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Gråkjær A/S for regnskabsåret 1. maj 2016 - 30. april 2017, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysning-

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

gerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Holstebro, den 5. juli 2017

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Poul Spencer Poulsen
statsautoriseret revisor

Hans Jørgen Andersen
statsautoriseret revisor

Selskabsoplysninger

Selskabet

Gråkjær A/S
Fabersvej 15
7500 Holstebro

Telefon: 96 13 55 55
E-mail: graakjaer@graakjaer.dk
Hjemmeside: www.graakjaer.dk

CVR-nr.: 19 30 04 04
Regnskabsperiode: 1. maj - 30. april
Hjemstedskommune: Holstebro

Bestyrelse

John Ross Graakjær, formand
Jens-Christian Vinther Schmidt
Hans Ladekjær Jeppesen
Per Schak Andreasen

Direktion

Jan Larsen

Revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Hjaltetvej 16
Postboks 1443
7500 Holstebro

Advokat

Kirk Larsen & Ascanius
Bredgade 67
6900 Skjern

Pengeinstitut

Danske Bank
Dalgasgade 27, 3. sal
7400 Herning

Koncernregnskab

Selskabet indgår i koncernrapporten for det ultimative moderselskab
Tvis Holding ApS, Holstebro, CVR nr. 19 41 35 43.

Koncernoversigt

Moderselskab

Gråkjær A/S
Holstebro, Danmark
Nom. TDKK 8.000

**Konsoliderede
dattervirksomheder**

100%

Graakjaer GmbH
Gera, Tyskland
Nom. TEUR 25

100%

Gråkjær AS
Sem, Norge
Nom. TNOK 1.000

Hoved- og nøgletal

Set over en 5-årig periode kan koncernens udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	Koncern				
	2016/17	2015/16	2014/15	2013/14	2012/13
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Hovedtal					
Resultat					
Nettoomsætning	729.049	772.159	716.858	527.099	595.282
Bruttofortjeneste	86.260	107.471	72.837	70.264	70.924
Resultat før finansielle poster	16.058	33.724	18.500	15.036	7.223
Resultat af finansielle poster	-1.975	-3.111	-3.328	-5.011	-3.718
Resultat før skat	14.083	30.615	15.172	10.025	3.505
Årets resultat	10.822	23.527	11.380	6.853	2.389
Balance					
Balancesum	175.013	224.515	172.578	121.803	110.577
Egenkapital	66.931	61.009	46.134	39.954	35.100
Pengestrømme					
Pengestrømme fra:					
- driftsaktivitet	-78.543	114.831	18.899	5.664	-13.243
- investeringsaktivitet	-4.157	-1.129	-5.095	285	8.305
heraf investering i materielle anlægsaktiver	-615	-860	-1.501	-1.705	-1.534
- finansieringsaktivitet	-30.317	-8.600	-5.200	-7.666	-2.188
Årets forskydning i likvider	-113.017	105.102	8.604	-1.717	-7.126
Antal medarbejdere	121	133	103	104	114
Nøgletal i %					
Bruttomargin	11,8%	13,9%	10,2%	13,3%	11,9%
Overskudsgrad	2,2%	4,4%	2,6%	2,9%	1,2%
Afkastningsgrad	9,2%	15,0%	10,7%	12,3%	6,5%
Soliditetsgrad	38,2%	27,2%	26,7%	32,8%	31,7%
Forrentning af egenkapital	16,9%	43,9%	26,4%	18,3%	7,0%

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings anbefalinger og vejledning. Der henvises til definitioner i afsnittet om regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Gråkjær A/S koncernen driver virksomhed primært med opførelse af byggerier i totalentreprise indenfor segmenterne landbrugsbyggeri, industri og erhvervsbyggeri, byggeri af etage-boliger samt byggeri af landbaserede fiskeopdræt. Koncernens primære markeder er Danmark, Norge, Sverige og Tyskland.

Markedsoverblik

Markedsforholdene i Danmark indenfor landbrugsbyggeri er stabiliseret men på et lavt aktivitetsniveau. Inden for industri og erhvervsbyggeri opleves et uændret aktivitetsniveau. Inden for byggeri af etage-boliger samt landbaserede fiskeopdræt er aktivitetsniveauet stigende.

Ordrebeholdningen for det kommende regnskabsår er positiv, og prognosen for regnskabsåret 2017/18 viser stigende aktivitetsniveau og indtjening.

Udvikling i året

Koncernens resultatopgørelse for 2016/17 udviser et overskud på TDKK 10.822, og koncernens balance pr. 30. april 2017 udviser en egenkapital på TDKK 66.931.

Koncernnettoomsætningen er i forhold til foregående regnskab faldet med TDKK 43.110 og udgør for regnskabsåret 2016/17 TDKK 729.049.

Årets omsætning i Gråkjær A/S er faldet fra TDKK 730.731 sidste år til TDKK 566.155 i år. Dette kan tilskrives at en stor del af koncernens aktivitet i Norge i 2016/17 er udøvet via koncernens norske datterselskab.

Årets resultat er negativt påvirket med et tocifret millionbeløb vedr. udskudt opstart af et par større projekter samt omkostninger til ét enkeltstående projekt, der er afleveret for mere end 5 år siden. Den underliggende drift kører planmæssigt, og ordrebeholdningen understøtter en fortsat positiv udvikling i indtjeningen.

Årets resultat betragtes som tilfredsstillende ovenstående forhold taget i betragtning.

Virksomheden har valgt at udnytte sin stærke finansielle position ved at anvende en del af sin overskudslikviditet på byggefinansiering af udvalgte boligprojekter i Aarhus og København mod behørig sikkerhed i grundstykker mv.

Som en naturlig udvikling i virksomhedens strategi om tilstedeværelse på det sjællandske marked, har virksomheden i det forgangne år åbnet nyt kontor i Valby.

Ledelsesberetning

Særlige risici - driftsrisici og finansielle risici

Drift

Landbrugsbranchen er generelt påvirkelig af ændringer i noteringspriser, renteniveau etc.

Landbrugsbranchen er fortsat i en betydelig kreditklemme, der betyder begrænset og dyrere adgang til investeringskapital. En eventuel nedgang i landbrugsbyggeriet i Danmark vil have en begrænset påvirkning på koncernens samlede aktivitetsniveau.

Et negativt udsving på et af koncernens markeder vil have en begrænset påvirkning på koncernens samlede aktivitetsniveau, idet afhængigheden af et enkelt marked er mindsket markant.

Valutarisici

Aktiviteterne i udlandet medfører, at resultat, pengestrømme og egenkapital påvirkes af kurs og renteudviklingen for nogle valutaer. Det er selskabets valutapolitik at afdække kommercielle valutarisici. Afdækningen sker primært via valutaterminsforretninger til afdækning af forventet omsætning og indkøb. Der indgås ikke spekulative valutadispositioner.

Renterisici

Da den rentebærende nettogæld ikke udgør et væsentligt beløb, vil moderate ændringer i renteniveauet ikke have nogen væsentlig direkte effekt på indtjeningen. Der indgås derfor ikke rentedispositioner til afdækning af renterisici.

Kreditrisici

Selskabet har ikke væsentlige risici vedrørende en enkelt kunde eller samarbejdspartner. Selskabets politik for påtagelse af kreditrisici medfører, at alle større kunder og andre samarbejdspartnere løbende kreditvurderes.

Strategi og målsætninger

Målsætninger og forventninger for det kommende år

Ordrebeholdningen for det kommende regnskabsår er positiv. Ordrebeholdningen består i udpræget grad af projekter, hvor der er givet myndighedstilladelser, og hvor der er sikkerhed for projekternes finansiering og gennemførelse.

Med baggrund i ordrebeholdningen forventer koncernen en stigning i aktivitetsniveau og indtjening.

Ledelsesberetning

Forskning og udvikling

Selskabet har ingen forskningsaktiviteter men udvikler til stadighed indenfor landbrugsbyggeri fremadrettede og tidssvarende staldsystemer tilpasset de enkelte kundetyper.

Selskabet har udviklet et nyt koncept omkring anlæg til landbaseret fiskeopdræt. Der er i regnskabsåret 2016/17 anvendt begrænsede ressourcer herpå. Det er forventningen, at de afholdte udviklingsomkostninger vil generere en øget omsætning og indtjening fremadrettet.

Videnressourcer

For til stadighed at kunne levere tidssvarende byggeriløsninger af høj kvalitet samt at kunne håndtere en betydelig vækst, er det afgørende, at selskabet kan rekruttere, uddanne og fastholde medarbejdere med den nødvendige kompetence og viden om selskabets produkter og systemer. Ledelsen har derfor særlig fokus på at sikre selskabet de nødvendige videnressourcer hos medarbejderne.

Lovpligtig redegørelse for samfundsansvar

Koncernen har ikke en politik for samfundsansvar. Koncernen er dog bevidst om sit samfundsmæssige ansvar, og herunder arbejdes der bl.a. med forbedring af miljø og samfundsmæssige konsekvenser af landbrugsproduktion, herunder reduktion af lugtgener, forbedret dyrevelfærd samt tilknytning af biogas-, gyllekølings- og solcelleanlæg til staldanlæg.

Andel af det underrepræsenterede køn

Koncernen er en ejerledet virksomhed med en mindre bestyrelse på 4 medlemmer, hvoraf ejerlederen har formandsposten i bestyrelsen, og de 3 øvrige bestyrelsesmedlemmer vælges af ejerleder med baggrund i at få de bedste faglige kompetente medlemmer til bestyrelsen. Måltallet for kvindelige medlemmer af bestyrelsen er ét medlem senest i 2021.

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtruffet forhold, som har væsentlig indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten.

Resultatopgørelse 1. maj - 30. april

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
		TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Nettoomsætning	1	729.049	772.159	566.155	730.731
Andre driftsindtægter		141	55	66	454
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer		-620.203	-647.639	-466.384	-618.253
Andre eksterne omkostninger		-22.727	-17.104	-16.170	-14.113
Bruttoresultat		86.260	107.471	83.667	98.819
Personaleomkostninger	2	-67.547	-70.183	-65.816	-63.357
Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver	3	-2.655	-3.564	-2.305	-3.195
Resultat før finansielle poster		16.058	33.724	15.546	32.267
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder	4	0	0	820	1.214
Finansielle indtægter	5	417	633	439	487
Finansielle omkostninger	6	-2.392	-3.744	-2.817	-3.795
Resultat før skat		14.083	30.613	13.988	30.173
Skat af årets resultat	7	-3.261	-7.086	-3.166	-6.646
Årets resultat		10.822	23.527	10.822	23.527

Balance 30. april

Aktiver

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2017 TDKK	2016 TDKK	2017 TDKK	2016 TDKK
Færdiggjorte udviklingsprojekter		2.659	3.988	2.659	3.988
Immaterielle anlægsaktiver	8	2.659	3.988	2.659	3.988
Grunde og bygninger		6.093	6.300	6.093	6.300
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		1.221	2.302	838	1.452
Materielle anlægsaktiver	9	7.314	8.602	6.931	7.752
Kapitalandele i dattervirksomheder	10	0	0	14.686	13.865
Tilgodehavender hos moderselskab		25.417	0	25.417	0
Deposita		3.917	2.035	3.114	1.677
Andre tilgodehavender		15.627	13.250	13.314	10.650
Finansielle anlægsaktiver		44.961	15.285	56.531	26.192
Anlægsaktiver		54.934	27.875	66.121	37.932
Varebeholdninger	11	1.618	3.826	1.618	3.826
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		32.751	50.068	29.052	43.104
Igangværende arbejder for fremmed regning	12	59.720	7.350	58.578	8.440
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0	0	1.457	1.367
Andre tilgodehavender		9.527	6.704	5.148	6.704
Udskudt skatteaktiv	15	159	136	0	0
Selskabsskat		19	0	0	0
Periodeafgrænsningsposter	13	1.861	1.115	1.653	847
Tilgodehavender		104.037	65.373	95.888	60.462
Likvide beholdninger		14.424	127.441	3.026	98.297
Omsætningsaktiver		120.079	196.640	100.532	162.585
Aktiver		175.013	224.515	166.653	200.517

Balance 30. april

Passiver

	Note	Koncern		Morderselskab	
		2017 TDKK	2016 TDKK	2017 TDKK	2016 TDKK
Selskabskapital		8.000	8.000	8.000	8.000
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		0	0	13.505	12.685
Overført resultat		48.931	48.109	35.426	35.424
Foreslået udbytte for regnskabsåret		10.000	4.900	10.000	4.900
Egenkapital		66.931	61.009	66.931	61.009
Hensættelse til udskudt skat	15	5.021	5.860	4.626	5.588
Andre hensættelser	16	9.122	14.597	8.276	13.696
Hensatte forpligtelser		14.143	20.457	12.902	19.284
Leverandører af varer og tjenesteydelser		70.884	66.595	53.746	49.956
Igangværende arbejder for fremmed regning, forpligtelser	12	8.066	57.767	956	47.755
Gæld til tilknyttede virksomheder		0	0	17.432	4.374
Selskabsskat		4.128	503	4.128	0
Anden gæld		10.861	18.184	10.558	18.139
Kortfristede gældsforpligtelser		93.939	143.049	86.820	120.224
Gældsforpligtelser		93.939	143.049	86.820	120.224
Passiver		175.013	224.515	166.653	200.517
Resultatdisponering	14				
Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser	19				
Nærtstående parter	20				
Anvendt regnskabspraksis	21				

Egenkapitalopgørelse

Koncern

	Selskabs- kapital	Reserve for nettoopskriv- ning efter den indre værdis metode	Overført resultat	Foreslået ud- bytte for regn- skabsåret	I alt
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Egenkapital 1. maj	8.000	0	48.109	4.900	61.009
Betalt ordinært udbytte	0	0	0	-4.900	-4.900
Årets resultat	0	0	822	10.000	10.822
Egenkapital 30. april	8.000	0	48.931	10.000	66.931

Moderselskab

Egenkapital 1. maj	8.000	12.685	35.424	4.900	61.009
Betalt ordinært udbytte	0	0	0	-4.900	-4.900
Årets resultat	0	820	2	10.000	10.822
Egenkapital 30. april	8.000	13.505	35.426	10.000	66.931

Pengestrømsopgørelse 1. maj - 30. april

	Note	Koncern	
		2016/17 TDKK	2015/16 TDKK
Årets resultat		10.822	23.527
Reguleringer	17	7.750	13.654
Ændring i driftskapital	18	-94.622	80.650
Pengestrømme fra drift før finansielle poster		-76.050	117.831
Renteindbetalinger og lignende		417	633
Renteudbetalinger og lignende		-2.393	-3.746
Pengestrømme fra ordinær drift		-78.026	114.718
Betalt selskabsskat		-517	113
Pengestrømme fra driftsaktivitet		-78.543	114.831
Køb af immaterielle anlægsaktiver		0	-404
Køb af materielle anlægsaktiver		-615	-860
Køb af finansielle anlægsaktiver m.v.		-4.260	0
Salg af materielle anlægsaktiver		718	135
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		-4.157	-1.129
Udlån til moderselskab		-25.417	0
Betalt udbytte		-4.900	-8.600
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		-30.317	-8.600
Ændring i likvider		-113.017	105.102
Likvider 1. maj		127.441	22.339
Likvider 30. april		14.424	127.441
Likvider specificeres således:			
Likvide beholdninger		14.424	127.441
Likvider 30. april		14.424	127.441

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2016/17 TDKK	2015/16 TDKK	2016/17 TDKK	2015/16 TDKK
1 Nettoomsætning				
Geografiske markeder				
Europa	729.049	772.159	566.155	730.731
	729.049	772.159	566.155	730.731
Forretningsområder				
Byggeaktivitet	729.049	772.159	566.155	730.731
	729.049	772.159	566.155	730.731
2 Personaleomkostninger				
Lønninger	61.988	64.603	60.649	57.863
Pensioner	4.507	4.781	4.480	4.781
Andre omkostninger til social sikring	1.052	799	687	713
	67.547	70.183	65.816	63.357
Heraf udgør vederlag til direktion og bestyrelse	2.337	1.658	2.337	1.658
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	121	133	110	122

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2016/17 TDKK	2015/16 TDKK	2016/17 TDKK	2015/16 TDKK
3 Af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver				
Afskrivninger af immaterielle anlægsaktiver	1.329	1.329	1.329	1.329
Afskrivninger af materielle anlægsaktiver	1.326	2.235	976	1.866
	2.655	3.564	2.305	3.195
4 Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder				
Andel af resultat i dattervirksomheder			820	1.214
			820	1.214
5 Finansielle indtægter				
Renteindtægter tilknyttede virksomheder	417	0	439	0
Andre finansielle indtægter	0	633	0	487
	417	633	439	487
6 Finansielle omkostninger				
Renteomkostninger tilknyttede virksomheder	0	29	6	245
Andre finansielle omkostninger	2.392	3.715	2.811	3.550
	2.392	3.744	2.817	3.795
7 Skat af årets resultat				
Årets aktuelle skat	4.123	412	4.128	0
Årets udskudte skat	-862	6.674	-962	6.646
	3.261	7.086	3.166	6.646

Noter til årsregnskabet

8 Immaterielle anlægsaktiver

Koncern

	Færdiggjorte udviklingsprojekter TDKK
Kostpris 1. maj	5.317
Kostpris 30. april	5.317
Ned- og afskrivninger 1. maj	1.329
Årets afskrivninger	1.329
Ned- og afskrivninger 30. april	2.658
Regnskabsmæssig værdi 30. april	2.659
Afskrives over	4 år

Moderselskab

	Færdiggjorte udviklingsprojekter TDKK
Kostpris 1. maj	5.317
Kostpris 30. april	5.317
Ned- og afskrivninger 1. maj	1.329
Årets afskrivninger	1.329
Ned- og afskrivninger 30. april	2.658
Regnskabsmæssig værdi 30. april	2.659
Afskrives over	4 år

Noter til årsregnskabet

9 Materielle anlægsaktiver

Koncern

	Grunde og byg- ninger TDKK	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar TDKK
Kostpris 1. maj	8.953	15.076
Tilgang i årets løb	0	614
Afgang i årets løb	0	-4.843
Kostpris 30. april	<u>8.953</u>	<u>10.847</u>
Ned- og afskrivninger 1. maj	2.653	12.773
Årets afskrivninger	207	1.119
Tilbageførte ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	0	-4.266
Ned- og afskrivninger 30. april	<u>2.860</u>	<u>9.626</u>
Regnskabsmæssig værdi 30. april	<u>6.093</u>	<u>1.221</u>
Afskrives over	<u>30 år</u>	<u>3 - 7 år</u>
Heraf finansielle leasingaktiver	<u>0</u>	<u>0</u>

Moderselskab

	Grunde og byg- ninger TDKK	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar TDKK	I alt TDKK
Kostpris 1. maj	8.953	11.354	20.307
Tilgang i årets løb	0	614	614
Afgang i årets løb	0	-4.473	-4.473
Kostpris 30. april	<u>8.953</u>	<u>7.495</u>	<u>16.448</u>
Ned- og afskrivninger 1. maj	2.653	9.901	12.554
Årets afskrivninger	207	769	976
Tilbageførte ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	0	-4.013	-4.013
Ned- og afskrivninger 30. april	<u>2.860</u>	<u>6.657</u>	<u>9.517</u>
Regnskabsmæssig værdi 30. april	<u>6.093</u>	<u>838</u>	<u>6.931</u>
Afskrives over	<u>30 år</u>	<u>3-7 år</u>	

Noter til årsregnskabet

	Moderselskab	
	2017	2016
	TDKK	TDKK
10 Kapitalandele i dattervirksomheder		
Kostpris 1. maj	1.181	372
Tilgang i årets løb	0	808
Afgang i årets løb	0	0
Kostpris 30. april	<u>1.181</u>	<u>1.180</u>
Værdireguleringer 1. maj	12.685	11.481
Valutakursregulering	0	-10
Årets resultat	<u>820</u>	<u>1.214</u>
Værdireguleringer 30. april	<u>13.505</u>	<u>12.685</u>
Regnskabsmæssig værdi 30. april	<u>14.686</u>	<u>13.865</u>

Kapitalandele i dattervirksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel
Gråkjær AS	Sem, Norge	TNOK 1.000	100%
Graakjaer GmbH	Gera, Tyskland	TEUR 25	100%

	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
11 Varebeholdninger				
Råvarer og hjælpematerialer	0	2.208	0	2.208
Igangværende arbejder for egen regning	<u>1.618</u>	<u>1.618</u>	<u>1.618</u>	<u>1.618</u>
	<u>1.618</u>	<u>3.826</u>	<u>1.618</u>	<u>3.826</u>

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
12 Igangværende arbejder for fremmed regning				
Salgsværdi af igangværende arbejder	331.021	449.895	144.895	381.956
Modtagne acontobetalinge	-279.367	-500.312	-87.273	-421.271
	51.654	-50.417	57.622	-39.315
Indregnet således i balancen:				
Igangværende arbejder for fremmed regning under aktiver	59.720	7.350	58.578	8.440
Modtagne forudbetalinger under passiver	-8.066	-57.767	-956	-47.755
	51.654	-50.417	57.622	-39.315

13 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger vedrørende husleje, forsikringspræmier, abonnemeter og renter.

	Moderselskab	
	2016/17	2015/16
	TDKK	TDKK
14 Resultatdisponering		
Foreslået udbytte for regnskabsåret	10.000	4.900
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode	820	1.204
Overført resultat	2	17.423
	10.822	23.527

Noter til årsregnskabet

15 Hensættelse til udskudt skat	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Hensættelse til udskudt skat 1. maj	5.724	-950	5.588	-1.058
Årets indregnede beløb i resultatopgørelsen	-862	6.674	-962	6.646
Hensættelse til udskudt skat 30. april	4.862	5.724	4.626	5.588

Den udskudte skat vedrører primært forskellen mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af anlægsaktiver, igangværende arbejder og hensatte forpligtelser samt skattemæssig underskud til fremførsel. Udskudt skat er afsat med 22%.

16 Andre hensættelser	Koncern		Moderselskab	
	2017	2016	2017	2016
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Garantireparationer	9.122	14.597	8.276	13.696
	9.122	14.597	8.276	13.696
Forfaldstidspunkterne for hensatte forpligtelser forventes at blive:				
Inden for 1 år	6.618	4.107	5.949	3.427
Mellem 1 og 5 år	2.504	10.490	2.327	10.269
	9.122	14.597	8.276	13.696

Noter til årsregnskabet

	Koncern	
	2016/17	2015/16
	TDKK	TDKK
17 Pengestrømsopgørelse - reguleringer		
Finansielle indtægter	-417	-633
Finansielle omkostninger	2.392	3.744
Af- og nedskrivninger inklusiv tab og gevinst ved salg	2.514	3.509
Skat af årets resultat	3.261	7.086
Andre reguleringer	0	-52
	7.750	13.654
18 Pengestrømsopgørelse - ændring i driftskapital		
Ændring i varebeholdninger	2.208	18
Ændring i tilgodehavender	-38.623	49.807
Ændring i andre hensatte forpligtelser	-5.475	7.306
Ændring i leverandører m.v.	-52.732	23.519
	-94.622	80.650

Noter til årsregnskabet

19 Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser

Leje- og leasingkontrakter

Koncernen har indgået en række operationelle leasingkontrakter. Leasingkontrakternes restleasingydelse udgør pr. 30. april 2017 DKK 6,7 mio.

Koncernen har indgået huslejeaftaler med uopsigelighedsperioder på op til 3 år og med opsigelsesperioder på mellem 3 måneder og 6 måneder. Huslejeforpligtelserne i uopsigelighedsperioden udgør DKK 0,8 mio.

Koncernen har indgået aftale om leasing af ejendom med uopsigelighedsperiode på 10 år. Leasingforpligtelsen i uopsigelighedsperioden udgør DKK 29 mio.

Eventualforpligtelser

Koncernen yder almindelig håndværksmæssig garanti for udført byggearbejde. Der er på vegne af koncernen afgivet entreprisgarantier for i alt DKK 160 mio. (Morderselskabet Gråkjær A/S DKK 135 mio.).

Der er afgivet øvrige garantier for samlet DKK 1,2 mio vedrørende udenlandske momsbetalinger.

Koncernen har herudover ingen yderligere eventualforpligtelser udover sædvanligt for branchen.

Koncernens danske selskaber hæfter solidarisk for skat af koncernens sambeskattede indkomst m.v. Det samlede beløb fremgår af årsrapporten for Tvis Holding ApS, der er administrationsselskab i forhold til sambeskatningen.

Morderselskabet har afgivet selvskyldnerkaution for Graakjær GmbH og Gråkjær AS engagement med kreditinstitut. Morderselskabet har endvidere kautioneret for garantistillelser i Graakjær GmbH.

Noter til årsregnskabet

20 Nærtstående parter

Grundlag

Bestemmende indflydelse

John Ross Graakjær
Tvis Holding ApS

Hovedaktionær
Ultimativ moderselskab

Transaktioner

I overensstemmelse med årsregnskabslovens §98c stk. 7 oplyses alene om transaktioner mellem virksomheden og nærtstående parter, som ikke er gennemført på normale på markedsvilkår. Der er ingen forhold at oplyse.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Gråkjær A/S for 2016/17 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for mellemstore virksomheder i regnskabsklasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Koncern- og årsregnskab for 2016/17 er aflagt i TDKK.

Generelt om indregning og måling

Regnskabet er udarbejdet med udgangspunkt i det historiske kostprisprincip.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg/fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb. Herved fordeles kurstab og gevinst over løbetiden.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Som målevaluta benyttes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Konsolideringspraksis

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet Gråkjær A/S samt virksomheder, hvori moderselskabet direkte eller indirekte besidder flertallet af stemmerettighederne, eller hvori moderselskabet gennem aktiebesiddelse eller på anden måde har en bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Ved konsolideringen sammendrages poster af ensartet karakter. Koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, udbytter og mellemværender samt realiserede og urealiserede interne gevinster og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder elimineres.

Moderselskabets kapitalandele i de konsoliderede dattervirksomheder udlignes med moderselskabets andel af dattervirksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort på det tidspunkt, hvor koncernforholdet blev etableret.

Leasing

Leasingkontrakter, hvor koncernen har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), indregnes i balancen til det laveste af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af leasingydelserne, beregnet ved anvendelse af leasingaftalens interne rentefod eller en tilnærmet værdi heraf som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver af- og nedskrives efter samme praksis som fastlagt for koncernens øvrige anlægsaktiver.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres løbende i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter betragtes som operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Omregning af fremmed valuta

Som præsentationsvaluta benyttes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post. Hvis valutapositioner anses for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes værdireguleringerne direkte på egenkapitalen.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, måles til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældens opståen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkost-

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

ninger.

Anlægsaktiver, der er købt i fremmed valuta, måles til kursen på transaktionsdagen.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Ved salg af varer indregnes nettoomsætning, når fordele og risici vedrørende de solgte varer er overgået til køber, nettoomsætningen kan måles pålideligt og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele ved salget vil tilgå koncernen.

Igangværende arbejder for fremmed regning (entreprisekontrakter) indregnes i takt med, at produktionen udføres, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden). Denne metode anvendes, når de samlede indtægter og omkostninger på entreprisekontrakten og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå koncernen. Som færdiggørelsesgrad anvendes afholdte omkostninger i forhold til de forventede samlede omkostninger på entreprisekontrakten.

Nettoomsætningen måles til det modtagne vederlag og indregnes eksklusive moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Der gives ikke segmentoplysninger, da koncernen har én aktivitet og ét marked (primært Europa).

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer indeholder det forbrug af råvarer og hjælpematerialer, der er anvendt for at opnå virksomhedens nettoomsætning.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger indeholder indirekte produktionsomkostninger og omkostninger til lokaler, salg og distribution samt kontorhold mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Andre driftsindtægter/-omkostninger

Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedaktivitet, herunder avance og tab ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Resultat af kapitalandele i dattervirksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af resultat for året under posten ”Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder”.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Selskabet er sambeskattet med Tvis Holding ApS. Den danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster.

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Udviklingsomkostninger måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger eller til genindvindingsværdien, hvor denne er lavere. Udviklingsomkostninger afskrives over den økonomiske brugstid, dog maksimalt 4 år.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For egne fremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til lønforbrug, materialer, komponenter og underleverandører.

Renteomkostninger på lån optaget direkte til finansiering af fremstilling af materielle anlægsaktiver indregnes i kostprisen over fremstillingsperioden. Alle indirekte henførbare låneomkostninger indregnes i

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

resultatopgørelsen.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Bygninger	30 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3 - 7 år

Afskrivningsperiode og restværdi revurderes årligt.

Aktiver med en kostpris på under DKK 13.200 omkostningsføres i anskaffelsesåret.

Nedskrivning af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, gennemføres en nedskrivningstest for at fastslå, om genindvindingsværdien er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Hvis det er tilfældet nedskrives der til denne lavere genindvindingsværdi.

Genindvindingsværdien for aktivet opgøres som den højeste værdi af nettosalgsprisen og kapitalværdien. Er det ikke muligt at fastsætte en genindvindingsværdi for det enkelte aktiv, vurderes aktiverne samlet i den mindste gruppe af aktiver, hvor der ved en samlet vurdering kan fastsættes en pålidelig genindvindingsværdi.

Kapitalandele i dattervirksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode.

I balancen indregnes under posten "Kapitalandele i dattervirksomheder" den forholdsmæssige ejerandel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort med udgangspunkt i dagsværdien af de identificerbare nettoaktiver på anskaffelsestidspunktet med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer eller tab og med tillæg af resterende værdi af positiv forskelsværdi (goodwill) og fradrag af en resterende negativ forskelsværdi (negativ goodwill).

Den samlede nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder henlægges via overskudsdisponeringen til "Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode" under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i dattervirksomhederne.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Dattervirksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til DKK 0. Har moderselskabet en retslig eller en faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance, indregnes en hensat forpligtelse hertil.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden eller nettorealisationseværdi, hvis denne er lavere.

Nettorealisationseværdien for varebeholdninger opgøres til det beløb, som forventes at kunne indbringes ved salg i normal drift med fradrag af salgs- og færdiggørelsesomkostninger. Nettorealisationseværdien opgøres under hensyntagen til omsættelighed, ukurans og udvikling i forventet salgspris.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter købspris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Igangværende arbejder for egen regning indregnes til kostpris fratrukket nedskrivninger til nettorealisationseværdi.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealisationseværdi, hvilket her svarer til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab. Nedskrivninger til tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde opgjort på grundlag af færdiggørelsesgraden. Færdiggørelsesgraden opgøres som andelen af de afholdte kontraktomkostninger i forhold til kontraktens forventede samlede omkostninger. Når det er sandsynligt, at de samlede kontraktomkostninger vil overstige de samlede indtægter på en kontrakt, indregnes det forventede tab i resultatopgørelsen.

Når salgsværdien ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til medgåede omkostninger eller en lavere nettorealisationseværdi.

Forudbetalinger og modtagne acotobetalinger fragår i salgsværdien. De enkelte kontrakter klassificeres som tilgodehavender, når nettoværdien er positiv, og som forpligtelser, når nettoværdien er negativ.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de afholdes.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter opført som aktiver omfatter afholdte forudbetalte omkostninger vedrørende leasingydelse, forsikringspræmier, abonnementer mv.

Egenkapital

Udbytte

Udbytte, som ledelsen foreslår uddelt for regnskabsåret, vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når koncernen som følge af en begivenhed indtruffet senest på balancedagen har en retslig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at der må afgives økonomiske fordele for at indfri forpligtelsen.

Andre hensatte forpligtelser omfatter garantiforpligtelser til udbedring af arbejder inden for garantiperioden på 1-5 år. De hensatte forpligtelser måles og indregnes på baggrund af erfaringerne med garantiarbejder.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettiget skattemæssigt underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen.

Aktuelle skattetilgodehavender og -forpligtelser

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatte. Tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Finansielle gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominal værdi.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme for året opdelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrøm fra driftsaktiviteten opgøres som årets resultat reguleret for ændring i driftskapitalen og ikke kontante resultatposter som af- og nedskrivninger og hensatte forpligtelser. Driftskapitalen omfatter omsætningsaktiver fratrukket kortfristede gældsforpligtelser eksklusive de poster, der indgår i likvider.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrøm fra investeringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra optagelse og tilbagebetaling af langfristede gældsforpligtelser samt ind- og udbetalinger til og fra selskabsdeltagerne.

Likvider

Likvide midler består af "Likvide beholdninger".

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte regnskabsmateriale.

Hoved- og nøgletal

Forklaring af nøgletal

Bruttomargin

$$\frac{\text{Bruttofortjeneste} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$$

Overskudsgrad

$$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$$

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver ultimo}}$
Forrentning af egenkapital	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$